

Kedden,

december 21-én.

50-dik szám.

Foglalat. Erdély és Magyarország: (kinevezések; Országgyűlési közlemény; gyapju eladás; országgyűlési Beszédtár ajánlása; gr. Dessewffy Aurél levele; magyarhoni dolgok: rabstatistica; testvér hon főkérdései; házi adó elvállalása; törvényszékek rendezése: szatmármegyei gyűlés folytatása; máramarosi közgyűlés); Mexico (Santa Anna Bustamentét megyeri.) Spanyolország. Anglia: (gyárvárosokban uralkodó nyomor.) Franciaország: (Quénisset pere megkezdve a' pairudvarnál.) Keletindia. Belgium. Délamerika. Törökország: (Görögország ügyében a' 3 védhatalomhoz küldött jegyzék.) Újabb tudósítások. Hírdetések.

Erdély és Magyarország.

(Kir. kam. tud.) Eddig dásaknai volt kamara ispány Berényi Emanuel parajdi kamara ispánynak; — Szebenszéki al-dézmás Kapronczai Károly, dásaknai kir. erdősnek nevezettek ki.

A' bodzai 30-adi ellenőrös irnoki állomás ürességbe jött.

(Országgyűlési közlemények.) A' dec. 18kai országos ülésben tárgyalattak a' tanácsnoki és ítélőmesteri választások mellett küldendő feliratok úgy a' kir. biztos ő nmgához intézendő kísérő irat javaslatai 's miután a' RR. állapotásra jutottak küldöttség útján közlék a' kir. főkörmánynyal lehető észrevételei megtehetéséért. — Szönyegre jött tovább a' 2ik országos ülés jegyzőkönyvére tett azon észrevétele a' kir. főkörmánynak, hogy abban hiányosan hagyatott említelen, miképp az országgyűlés ünnepélyes megnyitásokor a' kir. főkörmány is megjelent, 's a' kir. bizost meghívandó küldöttségbe maga kebeléből biztosokat nevezett. Határozattá lett, hogy a' 2ik ülés már meghitelesített jegyzőkönyvében azon hiányokat kipótolni nem lehet, de a' mai ülés jegyzőkönyvében pótolassanak ki, olly megjegyzéssel, hogy azon küldöttséghez a' kormányzéki tagok a' RR. által nevezettek ki. — Végre megjelent az ülésben a' kir. főkörmány, 's kincstárnok és ezen hivatalánál fogva ideiglenes kormányi elnök gróf Rhédei Ádám ő n.mga, átadá ő Felsége leiratát és a' szóról szóra megerősített törvénycikket a' hódolati hit tárgyában, mellyek közíratra adatván az ülés eloszlott.

Alólirtak köztudatra kívánják juttatni, hogy idei gyapjok eladását John Gifford urra bizván, mindazon árral, mellyen azok, minőségökhez képest eladattak, mind a' kezelésre megkívántató költségeknek illő mértékben lett feltételével teljesen megvagynak elégedve. Mellynél fogva a' természetőknek biztosan ajánlhatják, hogy gyapjoknak eladását nevezett John Gifford urra bízzák, kinek Kolozsvárra küldendő meghatalmazottja száztól öt kamat mellett, a' megállítandó árnak felét, vagy ha tetszeni fog még nagyobb részét is készpénzül előlegezni fogja. — B. Bánfi Dániel, gr. Bethlen Gábor, gr. Bethlen János ifjabb, gr. Csáki György, gr. Degenfeld Otto, Kelemen Benjámín, b. Kemény Domokos, b. Kemény István, gr. Rhedey János, Zeyk József, Zeyk Károly, b. Jósika Lajos, Vesselényi Ferencz ifjabb.

(Beszédtár.) Az országgyűlési Beszédtárnak már 25 éve elhagyta a' sajtót, mi elegendő bizonyítvány, hogy érdemes szerkesztője gyorsíró Hajoik Károly az országnak tett azon ígérteit, miszerint a' Beszédtár hí tüküre lesz a' tanácskozások folyamának 's lehető gyorsasággal fog megjelenni, pontosan béváltá 's béváltandja. Sajnálva halljuk, hogy az előfizetők száma eddig még sokkal kisebb, mint a' Beszédtár érdemlené, de úgy hiszszük, hogy ennek oka nem részvétlenség, hanem az, hogy a' közönség még nincs eléggé értesülve az előfizetés módjáról, és hogy közlekedésünk hiányai miatt a' szándékozó előfizetők sem leltek még alkalmat rendeléseiket megtenni, különösen Magyarországról, honnan pedig nagy részvétet remélhetni. Ezen országgyűlés teendői fontosak, 's lépteit figyelemmel kísérni a' közvéleménynek szükséges, egyeseknek épületes; ajánljuk azért a' Beszédtárt olvasóink részvétebe.

Levél szerkesztőségünkhöz.

T. Szerkesztőség! Az Erdélyi Híradó, mint azt legújabb 44. és 45. számaiból látom, alkalmat vesz magának a' Világ négy számaiban (91. 92. 93. és 96.) „politikai osztályzatok” czim alatt megjelent cikkek miatt egyenesen személyem ellen intézett polemiát folytatni. A' kérdéses cikkek nem az én pennámból folytak, mint azt a' Világ 97ik számában már ki is nyilatkoztattam: de mivel az Erdélyi Híradó olvasó köre más mint a' Világé, annak hasábjában is kívántam e' nyilatkozatot megújítani, várva a' szerkesztőség méltányosságától, hogy annak köz-

retételét tölem megtagadni nem fogja. Cikkeim alatt mindig vagy nevem vagy XYZ áll. — Tartozó tisztelettel vagyok

a' T. Szerkesztőségnek

Pesten, dec. 13. 1841

alázatos szolgálja

Gróf Dessewffy Aurél.

Midőn e' felszólításnak ezennel egész készséggel megfelelünk, arra figyelmeztetjük a' tisztelt gróft, hogy mi ebbeli kívánságát már lapjaink mult számában önkényt megelőztük. Örömmünkre szolgál ebbeli tévedésünket bevallani, ohajtjuk csak, bár az érdekelt cikkekben foglalt elveket 's irányokat se vallja soha magáéinak.

Szerk.

Magyarhoni dolgok. A' Pesti Hirlap 97. számából még különösen kiemelendők láttuk a' bácsmezei, minden lelket meg-rázó, rab-statisticát, melly szerint Bácsban a' közelebbi 10 év alatt 9926 's így évenként majd egy ezer rab került a' közmezei vagy városi és magányuradalmi fogházakba. Még leverőbbé teszik az eredményt a' tudósítás részletei, miből világos, hogy a' megyei rabok összes számából, melly 4963 összesen, 2226 fölmentetett, 's így majd fele az ártatlan szenvedők száma. E' felett a' rabló gyilkosok száma 250, a' 3 éven túl raboskodóké 's így halálos ítélet alá esőké 158; rögtönítélet alá került 7, ezek közül fölakasztott 5. Reményljük, ennél szomorúbb eredményt Magyarhon egyik megyéje sem fog kimutatni.

A' „Pesti Hirlap” 98. számában folytatja a' „Birtok aristocrazia” feletti fejtegetéseit. Igen alaposan czáfolja meg gróf Dessewffy Aurélnak a' Világban felhozott állításait, midőn Angolhonban a' roppant külhatalom mellett a' rend és szabadság lélekemelő fölvirágzását a' nagy fekvő birtok túlnyomó befolyásának, Franczthonban a' szünetlen küzdést és belharcokban vonaglást azok hiányának tulajdonítja. Örömmel adnánk át olvasóink figyelmének e' jeles cikkekkel, mellyek számunkra is igen tanúságosak, bár kivonatot is, de óvakodunk kivonás által bünt követni el a' Pesti Hirlap vezércikkein, mellyekből bötüt sem szeretnénk elhagyva látni. Azért csak az eredeti forrásra kell utalni olvasóinkat, részünkre csak következő megjegyzéseket hagyva fenn:

Magyarország az átalakulás korszakát éli, midőn „a' mult századok elavult formáiból kivergődni, 's az idő 's körülmények kellekeivel magát összhangzásba hozni törekszik.” És midőn Magyarhon ezen átalakulásnak indul, ez egyszermind — Deák szerint — a' hon nem legvésebb, de súlyosabb ideje, mellyet élt. E' súlyos időben sok történik a' szomszédhonban, mi még akkor is feszült figyelmünket ragadná meg, ha idegen nemzetről volna szó; mennyivel inkább: midőn testvéreink sorsa fölött vonul el az idők súlya, midőn azon nemzetről van szó, mellyel nyelvünk, nemzetiségünk, történetünk egy, mellyel közös oszlopokon emelkedett egykor alkotmányunk, kikkel mielőtt egyesülni forró imánk első ágazata a' mennynek urához. Mi még vonszóbbá teszi részünkre a' szomszédhon fejleményeit, az, hogy történetében, bel-átalakulásában saját jövendőnk hí tükreét szemlélhetjük. Miért ők ezer gyanúsítások ármányai közt küzdenek, midőn náluk a' legtisztább szándék legundokabb célzatok bélyegével ferdítetik, azt mi csak átkölcsoözhetjük. Előtünk az eredmény fog állani áldásdús tisztaságában, midőn a' munkához fogtunk; felettünk egy a' nemzet életbe lépett ohajtásával megbarátkozott kormány, melly inkább követésre int, hogyssem visszavonjon, melly többé félni nem fog a' meg nem próbált fiatal erő első föl buzogásától, és látni fogja naponként mind inkább, miként a' magyar józanon fogja föl helyzetét Európa néprendszerében, 's mélyen áthatva van európai állása bonyolodottságáról, miként kiti-ztult a' magyar kebel olly botor álmaktól, mely-

lyek mindig nevetségesek, most már veszélyesek és mint pusztítóket is kárhózasok volnának. Az európaszerte első tekintetű birodalommal olvadott országok testvérkapcsolatában tekintés már a magyar fennállása egyedüli biztosítékát, a nemzeti erő és alkotmányos élet kifejlésében azon nemzeti függetlenséget, mit semmi tróncsere nem adhat meg, sőt minden botor törekvés csirájában örökre eltipor. — És mi, kik a két testvérhon kapcsolatát az uralkodó házzal mindig a jövődő parancsoló szempontjából így tekintettük, mosolygva olvastuk az ágostai Allgemeine Zeitungban még csak a múlt évben, a magyarországyűlés végével megjelent ama cikket, melyben egy „jámbor“ inti a magyar nemzetet, hogy az elválás gondolatával felhagyva, a birodalom közös terheiből vállalja át osztályrészét, és kormányunk mindent teendő nemzet fölvirágzására, mire példát a szomszédországok minden falucskája olly igézőleg mutat elő. Ez megkéselt szózat vala; most már azt látjuk Magyarhonban, hogy az uralkodó ház iránti szoros kapcsolat, a nemzetiség terjedése iránti buzgalmat nem csak józan politikai, de a vallásos szent érzelmek is ápolni kezdik a polgárok szívében még a testvérhon azon lakóinál is, kikre nemzetiségök tekintetéből aggodalomteli vetettük csak imént szemünket. Kis hazánkban is, egy nagy — népességünk legnagyobb — része tár karokat nemzetiségünk befogadására, ha viszont méltányosak leszünk részt adni a jótéteményben is, mit nélkülök élvezünk. Minden oda látszott idomulni, hogy a nemzetiség terjesztésében, a nemzeti erő kifejtésében, az érdek-egység 's egybeolvadás malasztiban álljon elő az óriási hatalom, melly egykoron megvívja férfiasan a keletkező vést, melly egykor azzá legyen uralkodó házunknak egy nagyobb hatalom átellenében, mi volt egykor a múlt század óriása ellen. És e nagy ügy az, miben nemzet és kormány, trón és oltár érdekében és sorsban egygyé olvad 's együtt erősbul. Valóban szerencsésben kezd fejeledni a jövődő 's több józan ösztön mutatkozott a kettős hazában, mint mennyit egyelőre szunyadozó, magában elvonult, bel és külviszonyaival ismeretlen néptől reménylheténk. És ime, e szerencsés fejlemények közepette támad Magyarhonban felekezett, melly balul fogva föl, el nem érve magasságában a keleti nép egyikének meg lehet nem jól számított, de szándékában — erősen hisszük — tiszta szózatát, alkalmat von magának „a helyett, hogy az osztályzatokat egybeforrasztani, hogy az érdekek szétromlása által szakadozott nemzeti testet összeolvasztani iparkodnék, még azon is túl menve, az osztályzatoknak új meg új nemeit felállítani.“ Nekünk nem jutott osztályul elég erős hit, hogy a politikai átalakulás processusától a nehéz küzdést, minden jog- és hivatás-egység mellett távol gondolni tudtuk volna. Hittük a csatát, de elv 's politikai fejtegetések mezején; nem hittük, nem szerettük hinni, hogy olly mezőre ragadtatik készakarva, hol nem vélemény áll vélemény átellenében, de osztály, mellyet a sors rendezett, kiszttetik osztály ellen, hol a birtokhatalom, jogban egyenlő tömeggel állítatik szemközt. Korszerűbb szót e perczen alig mondhatta valaki Magyarhonban; mint a testvérhon nagypolgára 's büszkesége, midőn a serjedő honpolgárok fogékony szívének ajánlá a „gyanusításoktól tartózkodást;“ mert e kor ha csakugyan átalakulás kora Magyarhonban, e kor a gyanusítások korszaka is, hol minden lépten e rémmel találkozzunk, és ne csudálkozzék senki, ha nem vagyunk eléggé erősek, eléggé bátrak, mert hiába a hajdankor meséi még kísérnek — e kísértetektől félni 's ha nem csüggedve is, de aggodás nélkül nézni a jövődőbe. A szomszédhon egyik főkérdése jelenben „a házi adó elvállalása,“ és ime, midőn emberbaráti kebel melegebb szózzattal csatára kél azért, hogy megosztózzék valahára jogtalan polgártársaival a közterhek e kis részében, midőn a terhek alatt roskadó osztálynak önvallait nyújtja támaszúl, hogy együtt inkább bírja meg, mit viselni kell: elé áll a gyanusítás réme, 's e törekvést a birtoktalanok nagy birtokos osztály elleni harcának kiáltja. És e kiáltást — fájdalom — már két magyar megye viszhangozá. És mig e kiáltásnak naponként támadnak — ha nem nagy számmal is — hősei azon osztályban, mellynek érdekéhez a kérdés balul kötött: szertenezünk a Magyarhon hőkeblü nagyobb birtokú polgárai közt, esengve vetjük szemünket a nagy Széchenyi táborára, hogy mesterök után fegyvert rántsanak olly ügyért, mellytől az önérdék, természeténél fogva, távol van, 's melly csekély áldozatot kíván a közanya a hon oltárára.

Másik kérdés a Magyarhonban, mi a közfigyelmet megragadja, a „törvényszékek rendezése;“ ismét ollyszerű ügy, hova az önérdék kevésbbé férközhetik. A siralmas állapot, mellyben azok valának, a jelenben annyival érezhetőbb lön, mivelhogy sok megyékben a birtok szabályozás, másutt a hiteli új törvények, másutt ismét a fenyítéki eljárás azoknak fontosságát emelék, a hiányokat szembeszökőbbekké tevék. A corteskedés beharapozott törvényszékekre is; leszavaztatni láttuk az igazságot, 's a mit fájlalva láttunk elkövetni az értetlen tömeggel, az honosulni kezdett azon osztályban, melly magát „senior parsnak“ szereték nevezgetni. E bajon segíteni akarának némelly megyék 's titkon kezdék megválasztani a törvényszékek eddig nyilván kijelelt biráit. E részben kis hazánk gyakorlata szolgált például. Megkezdék Pozsony, folytatá Szatmár, követni kezdék több megyék, és a dolgok megváltozott rende mutatá a sikert. Közelebb Pest megye tanácskozik a fenyítő eljárás javításáról kisebb vétségek körül a törvényszabta úton ugyan az eljárási külformák némi változtatásával. Mi a tárgy érdemében, nézeteinket itt elmondani nem akarjuk, a szándékot mindazáltal olly forrásból eredetnek tekintjük, hova önérdék nem közelíthet, és mégis hozzá férközik itt is a gyanusítás, és — jó isten — alig kerül szőnyegre a tárgy, már más mezőn pillantjuk meg a kérdést, és már az vitattatik, miképp e cselekvény nem egyéb, mint czélzás a törvényhozás korlátozására; olly rögtönzés, mi a törvényhozás nullificatioja mellett veszélyre vezet. Eléidézve látjuk a nyilvánosság rémképeit, az országgyűlési viszonyok fonákságait. E kérdés ismét olly törekvéssé bélyegeztetik, mellyben azok, kik személyesen kevés számmal lehetnek törvényhozók az országgyűlésen, azoknak ellenében; kik születésöknél fogva törvényhozók, ki akarják vívni a megyei hatóság kiterjesztésében ama hatalmat, mellyet csak képviselve gyakorolnak. Ismét osztály állítatik osztály ellenében, osztály, melly jogban, hivatásban egy. Mi vigasztalást keresünk aggodalminknak a Pesti Hirlap férfias és rendíthetetlen haladásiban, a megkezdett pályán, és szeretjük elhinni, hogy a gyanusítás nyilai azoknál, kikhez leginkább szólalnak, „a felvilágosodott józan értelem, jogszerűség és politikai bölcsesség paizsan megtörnek 's szétosztanak, mint szappanbuborék.“

Szatmári gyűlés (folytatás.) Megíráim mult tudósításomban miképp keddi napon a 12 pont eltemtetett. Voltak még is a különben egyszínű gyűlésben, kik — az adót kivéve — a többi pontokban foglalt javallatokat üdvösnek állíták 's azoknak fennmaradása mellett szavokat emelék; ezt főleg az elnök alispán indítványára többen pártolák: de Uray Báliot halált esküdött a 12 pontnak, 's ujjolag 's ismét annak veszedelmeit fejtegette, népével „veszsen“ kiáltott, 's mint egyik híve kikiáltá „még annyise maradjon belőle a végén — pontom“ az egész megsemitetett és e hős tett országszerte körlevelek által kikürtöltetni rendeltetett. E végzés tehát teljesebbé ment, sőt a jegyzői kara megyénknek, mellynél eddigelé több esetben vala alkalmunk a mult napi jegyzőkönyv el nem készítéséért szót emelni, most különös genievel stante sessione feltette a határozatot, 's tüstént hiteltesítették. Néhányan e végzés után ismét szavokat emelék a többi pontokért 's végre oda ment ki a dolog hogy az adót magában foglaló pontot kivéve a többi a már kinevezett választmányát adott további tárgyalásul. Felette különösek valának ezen választmány iránt intézett támadások. A választmány, melly egy éve majd hogy köztudomásra kinevezve van, küldetésében már nagy részben eljár. Most indítványozá Mándy Péter t. b. hogy oda érett tagok is neveztessenek. Jegyezzük meg e küldöttségről, hogy tagjai Szatmár vármegyének — egyet kivéve — minden volt országgyűlési követei, minden vallások főpapjaiból a jelesebb egyedek, Szatmár városa derék követe, a megye táblabirái közül kik csak nevezetesb részt vesznek a tanácskozásokban külön szinezetben, a megye 4 főszolgabirája, főügyvéde 's a t. 'S e választmányról monda ama táblabiró, hogy oda érett tagok is neveztessenek, azonban midőn e miatt a rendek rendre inték 's fenyítékét kívántak kinyilatkoztatá hogy az „éretlen“ értelmet maga személyére kívánja magyaráztatni. — Elkövetkezett a mezei szolgabirák választása is. E tárgyban a főispánhoz levelet intéztek megyénk nevében, mellyben megkérlik, tenne a választásra minél előbb határidőt, vagy ha ő méltóságának úgy tetszene, ők elterjesztést (propositiot) tesznek, azokból nevezzen ő maga szolgabirákat és e kijelelésben hiába emlékezteté derék Korda Lőrinczünk az ellenfélt, hogy épp azok, kik

a' mult napokon a' nemesi szabadság 's alkotmányvédelmet szá-
jokban hordák, ne feledkezzenek meg legnagyobb jogokról a' vá-
lasztási jogról 's szemelve teljeszsenek fel egyedeket. Hiában. A'
mennyi folyamodott, fölterjesztetett. Ki tudá e' nap nagyszerű tör-
téneteit elésorolni? Ezekből a' szellemét elegendőleg megítéli az
olvasó.

A' gyűlés harmad napján ünnepi szünet. A' város csöndesült.
Hir vala, hogy a' főtábor ócsóbb takarmányért a' szomszéd fa-
lukba vonult, benn csak némelly maradványait láttuk a' kuruczok-
nak. Az éjt kevesebb aggodalommal várak a' megrémült lakosok.
Csőtörtők reggel az ismeretes tábor ismét megjelen a' 12 pont 's
indítói ellen készült alkalmi dalokat énekelve a' megyevár udvarán
's korán elfoglalja a' terem főhelyeit. Érkezik más színű csapat is,
köztök néhány szentkirályiak Közép Szólnokból de szatmári bir-
tokosok is egyszermind — és betódnak a' terembe. Kezdődik a'
rémitő zaj az „idegenek“ ellen, ez alatt érkezik Uray Bálint
's míg a' nagy tolongás közt helyére küzd magát, dolmánya két
felé hasad. Ezt felmutatja hűveinek mintegy elégtételt kívánva, kik
azonnal kezdik megrohanni a' középszólnoki néhány embert, köz-
tök vala egy fiatal Hercules is, ki szatmári birtokos, testvéröcs-
cse megyének választott táblabírójának, volt megyei jegyzőnek; ezt
egész csapatban megrohanják, hajába, ruhába ragaszkodva von-
szolni akarják ki a' teremből, de ő szerencsére fegyvertelen —
bámulatos erővel tör utat 's karjával védelmezve magát a' terem-
ből kijő a' szó bötü értelmében megkoppasztva, ruhái fosztott
rongyként csüngtek le testén 's csak alsó ruhája fődé testét.

Az elnök alispán már ez előtt megkezdé a' gyűlést. Örömet
nyilvánítja ama' széprenden, mellyel a' keddi gyűlést tarthatá,
fajdalmát a' mai zavarokon, mellyeket főleg annak tulajdonít, hogy
idegen megyéből gyűjtetett bé nemesség e' közgyűlésre. Ő elnöki-
leg küldöttséget fog nevezni, melly a' mai zavarok indítói ellen viz-
gálatot tegyen. E' nyilatkozatra feláll a' másod alispán 's kijelenti:
„ha alispántárs a kezét szívére teszi nem le end szük-
ség semmi vizsgálatra“ — — — beszédét folytatni akará,
de a' szünni nem tudó zaj miatt türelmét veszve leül. Szólni a-
kart Eötvös Mihály t. b. de a' zajra bétanított csapat — összesen vagy
20 ember — olly lármát üt, hogy szóhoz jutni nem lehet. „Ne
halljuk“, „huzátok le“ 's több illyeket kiáltanak, míg vég-
re vezérok szavára lecsilapultak „no nem bánjuk szóljon,
de ha nem kedvünkre szól ki nem megy innen“ mon-
dának. És valóban már készületet is tettek őt megtámadni, ha mel-
lette álló társa nem ijeszti el, intve hogy fegyverét fogná a' tá-
madó ellen tüstént használni. Szólt tehát mint illy zajban szól-
ni lehet, egy tétel 3 — 4. töredékben, minden nem tetsző szóra
„actio“ kiáltás egy óra negyedig. Egy bösz csapat az asztalt ösz-
szetöré, hol az ellenzék ülni szokott és a' helyt elfoglalá, onnan
fenyegetőzék egyes ellenzéki tagok ellen, hallottunk szókat „ma
ki nem megyen e' teremből, köszönje meg ha életben
kieresz tjük“ 'sat. Végre egyik e' csoport közül székét ragad,
és a' közgyűlés láttára leüt egy berei nemest, a' sebesült orvos-
hoz vitetik, a' középponti főbíró, ki maga is a' teremben szemtanuja
vala a' gyilkosságnak, elékiáltja az ajtónálló megyei négy fegyveres
katonát és a' tettest elakarja fogatni, ez a' tömeg közt keresztül
tör vezére háta megé 's az akadályozza az elfogatást. Az első al-
ispán azt mondja: midőn ő is jelen van, övé a' tiszt rendelkezni,
a' főbíró int a' katonáknak 's visszavonul, a' gyűlés eloszlatik.

Az ellenzék egész tömegben a' másodalispánhoz gyülekezik.
Az ingerültség a' legmagasabb fokra hágott, alig lehet a' kétpárti
népet lecsöndesíteni. Ama' csoport, melly a' megelőzőtt napon is
dült a' városban, most összetömögülve olmos botokkal fel 's alá járt
az utcákon félelmet és rettegést terjesztve merre csak ment. Dél-
ben megjelen ismét a' megyevár udvarán 's ott Uray Bálint
volt alispánt „fővezérének“ kikiáltja, ki a' felső tornáczon megje-
lén 's népe hódolását fogadja. Innen dalolva átmennek a' megye-
házzal szembe lévő casino épületbe, ott azon „középszólnoki
kiurat“ keresve, kit a' gyűlésben is megrohantak. „Meg kell
halnia“ kiáltanak. A' casino teremben ebédlő vendégek látván
a' csoportot rohanni a' kapun, bészaraták a' teremajtót, de ezek
botokkal megrohanták az ajtót 's kéntelenek valának a' vendégek
ablakokon át menedéket keresni. Az ajtót betörték, de a' terem
már üresen lelék. Innen folytaták az ostromot a' többi szobákra is
's az egyesület butorait csak a' casino szolgálai — köztök egy kato-
na — menték meg a' szétrombolástól. A' casino vendéglőnek u-

tósó pohárig és csupráig mindenét széttörték, étkeit 's emivalóit
mind kirabolták fényes nappal, végre a' vendéglő utósó kétségbe-
esésben, egyik kezében feleségét, másikban gyermekét mutatá ne-
kiek oda „vegyétek már ezt is el, egyebem nincs.“ A
megszaladt vendégek a' másod alispánhoz gyűltek, hol mintegy
50-40-en ebédeltünk, és mivel a' halálra keresett középszólnoki úr
is velünk ebédelt, azon ebéd alatt 5ór valánk kéntelenek felugra-
ni az asztaltól és fegyverhez nyulni védelemre. A' megrohanás a-
zonban elmaradt. Egész városi lakosság felvala zudulva, az utcá-
kon támadtattak meg emberek, ablakok törtettek be, égő gyertyák-
kal jártak nádas kerítésű városban, két leányzót, kik lámpással
este szolgálatukban mentek szinte megtámadák és — az illedelem
tilt elmondani a' gonosz tettet mire — törvényünk „holált“ mond.
Minden rettegett az éjtől, egy polgár hol egyik ellenzéki tag tart
szállást háznépével kiköltözött házából és erősen bérakott minden
ablakokat; már már kész vala a' lakosság ostromot harangozni.

(Vége közelebbről.)

(Marmarosi közgyűlés.) Szigeth, dec. 4-kén. Mar-
maros vármegyének közgyűlése nov. 29-kén kezdődven, érdeke-
sebb határozatai a' következők: 1) A' papi jószágok feleslegének
népnevelésre fordítását indítványozó borsodi körlevél, vélemény
adas végett az utasítás készítésére kinevezett küldöttséghez utasita-
tott. 2) A' toloai körlevélre nézve, mi szerint a' részek visszacsatolá-
sának, úgy színtén Erdélynek Magyaországai egyesítése ki-
eszközlésére ő felségét alázatosan megkérni a' megyéket felszólítá;
mitután megyének már az előbbi országgyűlésen azt, hogy a' visz-
szacsatolás tettelesen nem teljesítetett, sérelemnek tekinté, de Szat-
már megye felszólítására közelebb is e' részben felirást határozott,
Erdélynek egyesítését pedig legforróbb kívánatának vallja, elfogad-
tatott. 3) Fejér megyének körlevele a' gyorsítás előmozdítása tár-
gyában, mi szerint a' jövő országgyűlésen a' rendek naplóját is e-
zek segítségével kívánna szerkesztetni, azt pártólólag járásbeli fő-
szolgabíráknak az e' végetti segedelem gyűjtés meghagyatott. 4) Csa-
nád megyének, a' mézárszéki jog kárpótlás nélküli eltörlése iránt
hozzánk küldött felszólítására megiratni határozatott, hogy me-
gyének ezt miőt a' tulajdonba vágót nem pártolhatja. 5) Beregh
vármegyének az iránti felszólítására, hogy az ausztriai örökös tar-
tományokban magyar vándorlevéllel utazó magyar ifjaknak elfoga-
dására a' viszonyosság feltétele alatt ő felsége megrendelni kegyes-
kedjék, ez iránt alázatosan megkérte, megyének célirányosabbnak
találta a' magyar nyelvhez azon hon nyelvén fordítást hozzá
csatolni, hová az illy vándor legény utazand, az e' miatt törté-
nendő kedvetlenség miatt a' mesterségre való káros befolyástól tart-
ván, 's az irt felszólítás illy megjegyzéssel pártolatott. 6) Ugyan
azon megye a' hónapok neveit, az év 4 részeitől véve elnevező-
ket, diplomacice használni elhatározván, ugyan annak tételére ben-
nünket is felszólíta, de megyének ezt, mivel azok permissiv hasz-
nálása divatozik, tudomásul vette. 7) Pest megyének, a' Pesten
felállítandó protestans főiskolának pártolása iránt tett felszólítása,
pártólólag elfogadtatott, 's a' segedelemgyűjtés a' főszolgabíráknak
meghagyatott. 8) Gróf Festetics Leonak a' kised óvás pártolását
czélzó megkereső levelére: Szaploneczai József alszolgabíróra biza-
tott, hogy Szigethen úgy részvények, mint adakozások útján egy
illy mitául szolgáló kised óvintézetet felállítani igyekezzék. —
Megyének egyéb aránt a' józan haladásnak barátja, 's különösen
kebelében a' nép boldogítására czélzó intézeteket forrón pártolván
szép jövőnek áll küszöbén. Szöllősy Balás.

Mexico.

A' pártosok fővezére Santa-Ana tábornok San Francisco e-
rősséget oct. 2-kán megostromolja, 's másnap Bustamente elnök-
nek 1500 gyalog és 500 lovasból álló sergét elhatározó ütközet-
ben megveri, 's nov. 15-ről New-Yorkból érkezett tudósítások
szerint anyira meghódította vagy magához csábítá a' katonaságot
és néptömeget, hogy a' köztársaság elnökévé emeltetése felől töb-
bé kétség sem létezett.

Spanyolország.

(Moniteur.) Bayonnei tudósítások szerint a' spanyol vámvo-
nal dec. 1-jén végleg Irunba tétetett által. — Barcelona pedig Per-
pignanból jött hírek szerint 28-kán az ostromi állapot alól felol-
doztaték. Zabala tábornok a' tartomány közigazgatási feje elbocsá-
tásáért kérelmet adott bé.

Anglia.

A' kereskedés, gyár- és kézművek elakadása 's az ebből kelet-

kezett inség felőli tudósítások egymást érik a tartományok és fővárosokból. Southwarkban, Londonnak a Themse jobb partján fekvő részében, a városbázban nagy gyűlés tartott, a királynéhoz a walesi herceg születéséért szerencsétlen iratot intéző. Ezen alkalmat használva Meynard következő indítványt kívánt a trón elébe terjeszteni. „Nem mellőzhetjük tudatni Felsegeddel azt, hogy ezerek az erényes és tisztességes nők közül kénytelenek hasonló természetes szenvedéseket szalma nyoszolyán kinlódni kersztül, a nélkül, hogy vánszósok volna, mire fejüket lehajtsák; mert éhség és nyomor terjedt el szét 's hosszat ez országban. A' dolgok ezen bal állását a' törvényhozási egyedáruskodásnak rójuk bünnül, 's esdeklünk Felsegednek a' miniszterek köteletségévé tenni oly törvény javallatba hozását, melly által minden 21 éves férfiak, ha terhes feynyíték alá eső bünt el nem követett, az alházi tagok választására szózat adassék.“ Hiában hozaték fel: minő illetlen a' szerencsétlen iratba panaszokat iktatni, Meynard javallata nagy többség által fogadtaték el.

A' Globe Nottinghamról, Anglia nevezetes gyárvárosáról eként ír. „Elrémítő nyomor uralkodik itt; ezeken szenvednek éleség és remény nélkül szalma- vagy kórógyban; nincs tűz, melly szobájokat kimelegítse, vagy mez, melly testöket védje. És ezek többire oly személyek, kik örömmel dolgoznának, ha foglalatosságuk akadna. Százanként vonulnak az utcákön végig éhségtől elvanyolt és rongyba fedett emberek, deszka darabot tarva maguk előtt, ezen felirással „szükkölködő és munka nélküli.“

Franciaország.

Orani magán tudósítások szerint 5000 arab ezen városba érkezett, 's magát a' kormányak alá veté.

A' spanyol kormányzó és a' francia igazgatás közti viszonyok barátságos színt kezdenek magukra öltetni. Olozaga Krisztina kiutasítását többé nem sürgeti.

Az ösmeretes hírü Girardin Emil közelebből gyakran fordult meg a' Tuileriakban és Guizotnál, miből sokan azt következteté, hogy a' ministerium őt vagy követte akarja megválasztani, vagy pedig, mi igen jellemző volna, a' cabinetba bevenni.

Páris, dec. 3. Quénisset és büntársai ügyében dec. 3kán kezdé a' pair udvar megülését. A' nép a' karzatokra nem gyűlékezék 's a' jelenlévők is kevés részvétet mutattak. Mert mit érdekelbete oly társulat, melly asztalos, lakatos, rézműves, kúpta és pinszérből állott, szóval, oly mesterséget űző személyekből, kiknek nem igen volt hivatásukba, a' közállomány felforgatását vagy annak újra alakulását eszközölni. Quénisset — mint látszik — tetszőleges 's a' hírlapok által terjesztett együgyűsége mellett is sok fontolás és ravasz előre látással cselekszik. 'S mert remélt, 's idegen biztatásokra hajt vig kedélyü és szünetlen teszi vallomásait.

Kelet-India.

Himalaya keleti határszéle Malaccáig érzi a' chinai háboru következményeit azon gyanakodó és ellenséges hangulat következtében, mit a' nepalok, birmanok és siamek vevének fel. Calcuttá-

ban nem kötekednek a' felől, miként ezen tartományok, a' mennyei birodalomtól némi függésben lévő, Pekingből parancsot kaptak az iránt, hogy Indiát hadi erővel támadják meg.

Belgium.

A' régiekhez közelebből még új elfogatás jarult. Az 5dik sorczredből egy kapitány királygyilkolási merénylet gyanuja miatt börtövre vetteték. — Egyébirant a' lázadás körülményei és személyei felől már 4 száz ember halgattaték ki. Sok jelekből azt lehet gondolni, hogy az órangisták az első mozgalmat francia és belga demokraták által kívánták oly tervből eszközölni, hogy a' kitérés elágazásával a' háttérből előnyomulva, a' rend helyreállítói szerepet játszodják.

Délamerika.

Limai tudósítások szerint Santacruz a' nép és tábor által Julius elején Bolivia elnökévé kiáltatott ki, 's választmány indult Guayaquilba, hogy őt honába visszatérésre 's a' kormányzói hatalom átvételére rábirja.

Törökország.

A' török udvar Görögország három védhatalmához jegyzéket küldött, mellyben ezen közállomány ellen vadul felhozván, miként a' külön szakadás előtt ottan föld tulajdonnal birt ozmanok még nem kármentesítetének, kormány a' kréai lázadásban részt vett alatvalóit nem feynyíté meg; oly egyesületek állanak fenn, mellyek célul tűzék ki, forradalmat eszközölni a' fényes Kapu tartományban; Velenceza ezredes a' határszéleket háborgatja; egy aláirt kereskedési szerződést azon ürügy alatt, mert következtései károsok, az igazgatás egy oldalulag visszavetett: kéri a' Kapu a' három hatalmat ezen bizonytalan állás megszüntetésére hatós módokról gondoskodni, mert különben kénytetve és feljogosítva érzi magát, minden görög érdeket, melly közbejárulását vagy védelmét kíváná meg, kitelhetőleg nyomni és akadályoztatni. — Ezen jegyzék következtében az illető hatalmak által minő lépések tétettek bizonyosan tudni még nem lehet. — Az angol whig lapok szerint már tartattak conferentiák; a' francia kormány lapok ezt kerekén tagadják. A' M. Chronicle állítja, miként a' francia kormány viszongást akar Görög és Törökország között, hogy míg a' nagy hatalmak figyelme keletre fordítatik Tunist elfoglalhassa, 's már is javallá, hogy Thessalia Görögországhoz szakíttassék. A' Journal des Debats ezen állítást levégőbből kapottnak és nevetségesen czimezi.

Újabb tudósítások.

Párisban dec. 3kán és 4kén sok elfogatások történtek. A' Siecle szerint Rumigny fog Algirba utazni, hol régebben már viselt hadi parancsnokságot, Bugeaud tábornokat hivatalában, mint ideiglenes kormányzó felváltandó. — Több gyarmatosok Clauzel tiszteletére nov. 16kán vendégséget adtak. A' marsal, a' nevére űrített serleget, következő szavakkal fogadá el: „ezen szép hódítmány (Algir) hőbb pártolóra nem talál, mint minő magam vagyok. Ha két versen igazgatásom alatt ama' végetlen jólétet ki nem fejthetem, mellynek csiráját magában hordja, oka, mert az eszközök illy eredmény elérésére soha hatalmamban nem voltak. A' mostani kormányzó (Bugeaud) eszes, erőhatós és lelkes ember, kitől mindent várni lehet, ha az ármány, melly ellen nékem is szünetlen harczolni kellett, fardalmait nem semmisíti meg.“

Mikor?	Levegőmérő (Barometrum)			Hévmérő (Reaumur)			Szél	Időjárás.
	reg. 7 óra.	d. n. 2 órakor	este 9 órakor	reg. 7 óra.	d. n. 2 órakor	este 9 órakor.		
December. 17kén	27" 10"	27" 9"	—	- 6	- 3	- 4	K. 1	Egész nap ködös.
18kén	27" 8"	—	27" 7"	- 7	- 3	- 2	K. 1	Reg. és e. felleges, d. napfény.
19kén	27" 7"	27" 6"	—	0	+ 3	+ 2	KD. 1	Egész nap felleges, éjtel esett 61 k. h.
20kén	27" 7"	27" 9"	—	+ 3	+ 6	+ 4	KD. 1	Egész nap felleges.

Áresőkentési hirdetmény.

(1) Ezeivel közhírre tétetik, hogy jövő 1842-dik évi januar. 7én délelőtti 9. órakor a' es. kir. főhadivezérség idei november 13ról R. betű és 4903. szám alatt költ rendelete következtében a' tordai es. kir. fuvarraktári irnokszéken közarsőkentés utján kiadandók lesznek az aerarialis raktári épületek némi javításai: n. m.

Kőmives munka az anyagokkal együtt 335 f. 59 k.
 Ács " " " " 3487 f. 15 k.
 Lakatos " " " " 60 f. 46 k.
 Összesen 3884 f. pp.

a' legkevesebbért vállalkozónak, akár egészben, akár részileg, kiknek azért vállalkozni kedvök lenne, a' ki irt órában és időben jelenjenek meg a' raktári irnokszéken közarsőkentésre; a' szabályszerű szokott bánatpenzzel és biztosítással akár kész pénz- akár más pragmaticai bizosságot magában foglaló biztosítási levelekkel ellátva, még pedig

Egy kőmives mester 68 ft. "
 Egy ács " " 697 " "
 Egy lakatos " " 13 " "

Ki azonban az egész épületet egyedül szándékoznak átvenni 778 ftal legyen ellátva ezüstben. Kik biztosítékul háztöli becsületelet akarnak betenni, köteleztetnek a' becsületeven feljúl még az illető helyhatóságától bizonyítványt adni, hogy a' ház adósságment és mennyit ér.

A' ki biztosítási oklevelet nem tud betenni, az áresőkentésben nem versenyezhet.

Az áresőkentés közelebbi feltételeit, úgy a' javítatni szándékozott épületeket meglátatni máttól számítva naponként reggeli 9 óráról 12ig, délután 2től 4ig a' es. kir. fuvarraktári irnokszéken 's egyszermind felvilágosításokat is vehetni. Torda dec. 13kán 1841.

A' tordai es. kir. fuvarraktári kormányzóságtól.

Lenotha mp.
 a' főhg károly Ferd.
 ezrednél ezredesi helytartó.

Eckstein Ferenc mp.
 ezs. helytartó.

(1) Kereskedő inas felvétele

Kolozsváratt egy jól folyó kereskedésben egy inasi hely ürességbe jövén, kipótlása obajtatik. Azon ifiutól, kinek vonzalma 's kedve lenne a' kereskedést megtanulni következendő tulajdonok követeltetnek, n. m.

1. meglehető járasság a' magyar és német nyelv írásában 's olvasásában.
 2. hogy 13 évesnél kevesebb 's 15nél több ne legyen.

3. hogy igen gyenge test alkotásu ne legyen. Szülők vagy gyámak, kik gyermeköket e' pályára szándékoznak, bővebb tudósítást Tilsch és

fia kolozsvári könyvtárosoknál találhatnak. (3)

Eladó jószág kerestetik.

(1) Kolozsvárhoz közel zálogjára vagy örök áron egy tisztességes kis jószág kerestetik. Értekezhetni a' venni szándékozóval az Erd. Híradó szerkesztése utján. (3)

(2) A' kolozsvári ev. ref. kollegyomnak és ekklezsiának Torda megyében kebeleztet N. Csán helység határan lévő két szénárfüvei, azokhoz tartozó egy colonus urbarialis szolgálattal együtt a' jövő 1842ik évi januar. hava 6ikán d. e. 10 órakor főiskolai pénztárnok Józsa Sámuel úr belső Farkas utczai szállásán közárverés utján a' többet igérőnek hat egymás után következő évekre, haszonbérbe fognak adatni.

Praefectusi szolgálatra ajánlkozás.

Egy ifju, ki a' gazdasági tudományokat ns. Magyarországon végezte, 's azokat több évek óta gyakorlatba is vette, úgy az erdélyi törvényekből megpróbáltatása után szószólói stallumot nyert, ajánlja magát a' praefectusi vagy inspectori hivatalra. Bővebb utasítás az Erd. Híradó redactionjál.

(2) Egy nem rég franczoni utazásából visszatért fiatal magyar ajánlkozik előkelő házaknál a' francz nyelvben oktatást adni, hozzá intézendő tudakozásokat az Erdélyi Híradó sajtó intézete fogad el Ch. V. betűk alatt Kolozsvár tél e. 10kén 1841.